

Jaarverslag 2017

Algemeen

Toen de Nederlandse Vereniging tot Ontwikkeling van het Reken/Wiskunde Onderwijs in 1982 werd opgericht, was het bevorderen van die ontwikkeling het doel. Na 35 jaar is dat doel nog steeds de reden van bestaan voor de NVORWO. Om dat te onderstrepen heeft het bestuur een visiedocument kunnen vaststellen dat richtinggevend is voor die ontwikkeling in de komende jaren. De vereniging kiest ervoor zich in twee richtingen sterk te maken. Het reken-wiskundeonderwijs in po, vo en mbo effectief, eigentijds en aantrekkelijk te laten zijn is daarbij de basis. Om dat ook in de toekomst veilig te stellen is effectief en actueel opleidingsonderwijs voor leraren nodig, zodat het lesgeven in het vak rekenen en wiskunde voor veel leraren aantrekkelijk blijft (of wordt). De NVORWO is een onafhankelijke vereniging. Daardoor kan zij een rol spelen als intermediair tussen politiek, onderzoekers en ontwikkelaars en de direct betrokkenen bij het reken-wiskundeonderwijs (opleiders, begeleiders, leraren, rekencoördinatoren, ouders, leerlingen). Het afgelopen jaar werd weer duidelijk dat wij als NVORWO zowel initiërend als coördinerend niet gemist kunnen worden in dit veld.

Het bestuur

Het algemeen bestuur bestond eind 2017 uit zeven leden: Francis Meester (voorzitter), Kees Hoogland (penningmeester), Douwe Jan Douwes, Corinne Harten (tevens webredacteur), Kris Verbeeck, Marieke Gribling en Michelle Taverne. Jurriaan Steen en Frank Brouwer moesten beiden om privéredenen het bestuur al voor de zomervakantie verlaten.

Het bestuur heeft in 2017 negen keer vergaderd. Deze vergaderingen vonden steeds plaats in Utrecht en duurden van 17.30 - 20.30 uur. Eenmaal was het nodig een hele dag hiervoor uit te trekken.

Jaarvergadering

De jaarvergadering van de vereniging kreeg in 2017 een nieuwe opzet. Na de formele ledenvergadering van een uur volgde een studiedag met als thema 'Rekenen-Wiskunde, een vakgebied in beweging'. In het NBC-Congrescentrum te Nieuwegein waren ca. 80 leden aanwezig.

Tijdens die vergadering werden het jaarverslag 2016, het financiële jaarverslag 2016, de begroting 2018 en de notulen van de jaarvergadering op 20 april 2016 goedgekeurd.

Na jarenlang heel actief geweest te zijn in de NVORWO trad Anneke Noteboom af als bestuurslid. Vanwege haar grote verdienste voor de vereniging stelde het bestuur voor haar erelid te maken. Dat gold ook voor An te Selle, die al in april 2016 uit het bestuur was teruggetreden na 14 jaar penningmeester te zijn geweest. Onder luid applaus bleek de ledenvergadering het ermee eens te zijn dat deze twee nieuwe ereleden werden benoemd.

Volgens Bartjens en voorheen de Panamapost

Volgens Bartjens is het vaktijdschrift voor rekenen-wiskunde in het Nederlandse basis-onderwijs. In september 2017 begon alweer de 37^e jaargang, die samenvalt met een schooljaar. In het kalenderjaar 2017 is Volgens Bartjens vijf keer verschenen. De redactie, onder leiding van hoofdredacteur Cathe Notten, stelde elk nummer samen rond een specifiek thema. In 2017 waren dat:

- Denkend leren rekenen (VB 36 – 3)
- Leren mathematiseren (VB 36 – 4)

- De leerkracht centraal (VB 36 – 5)
- Het denkwerk bij de kinderen (VB 37 – 1)
- Doelen, aanbod en reflectie (VB 37 – 2)

Eind 2017 had Volgens Bartjens een totaal van 3435 abonnees. Dit waren 1463 particuliere abonnees, die daarmee ook NVORWO-lid waren, 1327 schoolabonnees, waarvan 254 scholen een dubbelabonnement hadden, 258 studentabonnementen en nog enkele hogeschoolabonnementen.

Het aantal abonnees neemt af, vooral doordat er minder studenten abonnee zijn. Dit is een ontwikkeling die reden is tot zorg, als dit betekent dat minder (aanstaande) leraren toegang hebben tot de informatie die Volgens Bartjens over de ontwikkeling van het reken-wiskundeonderwijs publiceert.

Het tijdschrift Panamapost is overgegaan in Volgens Bartjens - *Ontwikkeling en Onderzoek*. Ronald Keijzer is hiervan de eindredacteur. Het is nu een digitaal tijdschrift dat tegelijk met de papieren Volgens Bartjens uitkomt. op de site van Volgens Bartjens. Deze artikelen zijn ook voor niet-abonnees gratis toegankelijk. In 2017 waren dat 10 artikelen over onderzoek van het rekenwiskundeonderwijs en over de lerarenopleiding. (www.volgens-bartjens.nl).

De NVORWO vindt het belangrijk informatie over de praktijk van het reken-wiskunde-onderwijs in het basisonderwijs toegankelijk te maken. Corinne Harten is onze webredacteur. Zij zorgt ervoor dat allerlei actuele thema's en discussies rond het rekenwiskundeonderwijs zo aandacht krijgen via onze websites www.volgens-bartjens.nl en www.nvorwo.nl. Abonnees op Volgens Bartjens hebben via de website ook toegang tot het archief, waarin alle artikelen en rubrieken uit dit tijdschrift te downloaden zijn. De meeste artikelen van Panamapost van voorgaande jaargangen zijn hier voor iedereen te downloaden.

Belangstellenden zonder abonnement kunnen artikelen kopen via de site.

FvOV en Platform VVVO

Na de teleurstellende boodschap van de Federatie van Onderwijsvakorganisaties (FvOV) dat de NVORWO in 2017 niet lid van deze Federatie kon worden, kregen we wel een uitnodiging om bij de Onderwijskamer

aanwezig te zijn. Deze Onderwijskamer houdt zich bezig met vakoverstijgende inhoudelijke aspecten van het beroep van leraar. Door de deelname aan de Onderwijskamer hebben we een goede toegang tot informatie over onder andere de ontwikkeling van Curriculum.nu. Daarnaast werden we gevraagd om ons op 10 april met een presentatie voor te stellen aan het voltallige bestuur.

In de loop van 2017 werd ons duidelijk dat ook in januari 2018 toetreding tot de FvOV niet mogelijk zou zijn. Dit heeft te maken met de verdeling van gelden met de andere bonden, met andere nieuwe gegadigden en de bestuursvorm die eerst vernieuwd moet worden. We volgen deze ontwikkeling zodat we kunnen handelen als deze vernieuwing ver genoeg gevorderd is.

We zijn inmiddels wel officieel lid van het platform Vakinhoudelijke Verenigingen Voortgezet Onderwijs (VVVO). Dit platform heeft raakvlakken met de FvOV, maar de verschillen zijn interessant genoeg om beide te volgen.

Participatie in de Onderwijscoöperatie

In 2017 heeft Marieke Gribling de NVORWO vertegenwoordigd bij de Onderwijscoöperatie. In de Onderwijscoöperatie participeren vakverenigingen en onderwijsbonden. Met name de professionalisering van leraren en het organiseren van een lerarenregister komen aan de orde. Als enige vakvereniging voor rekenen in het basisonderwijs hebben wij belang bij een evenwichtige samenstelling en een goede vertegenwoordiging in de commissie. Marieke heeft in 2017 samen met anderen zo'n 50 cursussen, scholingen, opleidingen ect. beoordeeld op het gebied van rekenen-wiskunde.

Vaste Kamercommissie Onderwijs van de Tweede Kamer

De NVORWO was, in de persoon van voorzitter Francis Meesters, samen met collega's van enkele andere vakverenigingen uitgenodigd voor een Rondetafelgesprek met deze vaste Kamercommissie op 19 april. Haar was gevraagd de visie op het vakgebied in de nabije toekomst te verwoorden. Vooraf was al een paper ingediend, zodat de leden zich konden voorbereiden. Ook hier bleek weer hoe

belangrijk het is dat we een uitstekende samenwerking en afstemming hebben met de Nederlandse Vereniging van Wiskundeleraren (NvVW) (zie onder). Zo konden we voorkomen dat verschillende boodschappen onduidelijkheid zouden veroorzaken.

Contact met PO-Raad

Op ons initiatief hebben wij op 30 augustus overleg gevoerd met twee medewerkers van de PO-Raad, omdat wij ons zorgen maakten over hun rol t.a.v. het vak rekenen. Het belang van rekenen onderkennen zij wel, maar was geen topprioriteit bij de PO-Raad.

Later dat jaar reageerden zij echter zeer positief op de visietekst die we instuurden voor Curriculum.nu. Dit toont weer aan dat het onderhouden van dit soort contacten werkt.

Samenwerking met de NVvW

In 2016 zijn de NVORWO en de Nederlandse Vereniging van Wiskundeleraren (NVvW) gaan samenwerken, onder andere rond het thema 'Aansluiting van po naar vo'.

Op 22 november 2016 hadden wij als NVORWO, samen met de NvVW en SLO, in Zwolle een succesvolle conferentie over de aansluiting van po en vmbo georganiseerd. Daarom wilden we een nieuwe conferentie over dit onderwerp plannen in september 2017, maar nu in Rotterdam. Door omstandigheden is deze conferentie verplaatst naar 19 januari 2018.

Daarnaast spraken we met de NVvW over Curriculum.nu, zaten we daarvoor samen in Den Haag bij de Coördinatiegroep, en werden we bijgepraat over het overleg van NVvW met OCW over de vervanging van de rekentoets. Het vak rekenen-wiskunde als bouwsteen voor de toekomst van leerlingen is een onderwerp waarin beide verenigingen samen optrekken. Daarover nadenken blijkt al direct vruchten af te werpen bij onze bijdragen aan de ontwikkeling van Curriculum.nu.

Wiskunde voor Morgen

In januari 2016 werd door de NVvW en de NVORWO vastgesteld dat de reeds bestaande groep 'Wiskunde voor morgen', voortaan als een werkgroep van beide verenigingen verder zou gaan.

Deze werkgroep richt zich op de vraag, hoe het reken- en wiskundeonderwijs zo kan worden ingericht dat het de leerlingen van nu adequaat voorbereidt op het participeren in de maatschappij van morgen. Daartoe wil de werkgroep ook discussie over dit thema stimuleren. Zij doet dit onder meer door middel van bijdragen aan conferenties en tijdschriften en door rapporten en notities over dit onderwerp op te stellen en te verspreiden. De speciaal hiervoor ingerichte website www.rekenenwiskunde21.nl is hiervoor een uitstekend platform. Kees Hoogland participeert in de werkgroep namens het NVORWO-bestuur.

Curriculum.nu

Op 29 mei bezochten we voor de eerste keer samen met de NVvW de Coördinatiegroep van Curriculum.nu. De groep deelde met ons de plannen om de vakverenigingen bij de ontwikkelingen te betrekken. Zo vroeg men ons de visie van de vereniging op papier aan te leveren als input voor het ontwikkelteam. Ook zag men graag dat de leden van de vereniging betrokken konden worden op de tussenproducten die het project gaat opleveren. Verder zocht de Coördinatiegroep via ons een leraar voor in een selectiecommissie. Het is duidelijk dat zo'n groot en bepalend project als Curriculum.nu kansen biedt om het doel van de NVORWO verder inhoud te geven.

Ontwikkeling van de NVORWO-visie op onderwijs in de nabije toekomst.

In september 2016 was het bestuur van de NVORWO al begonnen een visie op reken-wiskundeonderwijs in deze eeuw te formuleren.

In een proces van discussie en overleg werd deze tekst steeds verder aangevuld en verbeterd. Dit bleek een nuttige oefening om in april een paper te maken voor de Tweede Kamercommissie.

Het bleek bovendien een mooie start om samen met leden van de werkgroep Wiskunde voor Morgen een visie over het reken-wiskunde-onderwijs in de nabije toekomst te formuleren. In een goed werkproces met ongeveer 12 leden van de NVORWO kwam dit stuk tot stand. Via de website konden de leden op de inhoud van dit stuk reageren. De 15

leden die hiertoe de moeite namen, waren op één na, allemaal positief over deze tekst. Na bijstelling is deze tekst begin december toegestuurd aan Curriculum.nu. Daar levert deze visietekst input voor de eerste ontwikkelsessie van de ontwikkelgroep. Dit visiedocument met de daaruit voortvloeiende speerpunten is ook als richtinggevend document door het bestuur van de NVORWO vastgesteld.

Begeleidersnetwerk Rekenen-Wiskunde

Het Begeleidersnetwerk bestaat uit ongeveer 60 onderwijsadviseurs, werkzaam bij onderwijsadviesdiensten of als zelfstandig onderwijsadviseur. Samen vormen zij een hechte groep. Dit netwerk is een samenwerkingsproject van NVORWO en SLO. Twee keer per jaar komen de leden bij elkaar: op de tweede vrijdag van juni en de tweede vrijdag van november. De NVORWO ondersteunt deze activiteiten administratief. Op de netwerkdagen in 2017 kwamen de volgende thema's aan de orde:

- *Gepersonaliseerd leren en rekenonderwijs;*
- *Sterke rekenaars.*

Beide dagen werden goed bezocht en zeer positief gewaardeerd.

Werkgroep Netwerken Rekencoördinatoren

De NVORWO streeft ernaar dat op iedere school een rekencoördinator werkt. Dit is een van de speerpunten die voortvloeien uit de visie. Om dit te bereiken en om rekencoördinatoren te ondersteunen is er in samenwerking met het Freudenthal Instituut een 'werkgroep netwerken rekencoördinatoren' gestart. De werkgroep heeft tot doel initiatieven tot activiteiten voor en door rekencoördinatoren te stimuleren en te ondersteunen, zoals het starten van regionale netwerken of netwerken vanuit een bestuur of samenwerkingsverband, of het organiseren van meer incidentele studiebijeenkomsten voor/van rekencoördinatoren. Er wordt actief meegewerkt aan de organisatie van de Nationale RekenCoördinatorenDag (NRCD). Ook de Facebookpagina Rekencoördinatoren van bestuurslid Michelle Taverne vervult hierbij een belangrijke rol.

Projecten met NVORWO-subsidie

De NVORWO biedt sinds enkele jaren leden de mogelijkheid een projectvoorstel in te dienen. Hiermee kunnen ze (financiële) ondersteuning krijgen bij het uitwerken van een idee, product of dienst, dat ook voor andere betrokkenen bij het rekenonderwijs interessant kan zijn.

Twee projecten die goedgekeurd waren in 2016 werden afgerond in 2017 en zijn te zien op www.nvorwo.nl. Het betreft: *Flexmaat* (Uschi Van der Velden/ Pauline van Vliet) en *Publicatie rekenen-wiskunde en/in de '21^e-eeuwse vaardigheden'*.

Verder zijn nog een paar lopende projecten niet afgerond.

Rekenspellenwedstrijd 2017

In samenwerking met SLO, Klasse TV en 999 Games heeft de NVORWO in 2017 de derde wedstrijd georganiseerd die als doel heeft rekenspellen te ontwerpen voor leerlingen in het basisonderwijs in Nederland. Dit leverde maar liefst 127 inzendingen van leerlingen uit alle groepen van basisscholen én van (aanstaande) leraren uit het hele land op. Het winnende spel, Rekenrups, werd gemaakt door leerlingen van Jenaplanbasisschool De Biënkorf in Amsterdam. Het beste spel gemaakt door (aanstaande) leraren was Breuk in de dierentuin, van twee pabostudenten van Hogeschool Windesheim in Zwolle. De uitreiking van deze prijzen op 17 mei werd gecombineerd met een spellenmiddag voor alle inzenders. Zie voor meer informatie: www.besterekenspel.nl. Inmiddels is de vierde rekenspellenwedstrijd al weer van start gegaan.

De Jaap Vedder-scriptieprijs

Om in de bachelorprogramma's van lerarenopleidingen afstudeerscripties over rekenwiskundethema's te stimuleren, heeft de NVORWO een prijs ingesteld.

Voor de eerste ronde kunnen studenten scripties, die in de periode 1 juli 2017 tot en met 31 augustus 2018 als 'goed' zijn beoordeeld, uiterlijk op 1 oktober 2018 indienen. Zie ook <http://www.nvorwo.nl/jaap-vedder-scriptieprijs/#more-1678>